

سیاست و تلاش

(۳)

حسام الدین دولت آبادی

ماهیت مجلس ۱۴ و عناصر آن - موقعیت حساس و فداکاریهای آن
انتخابات دوره ۱۴ مجلس شورای ملی بهنگامی شروع شد که هنوز کشور تحت اشغال
نهری و بیگانه و غائله جنگ جهانی پایان نیافته بود ولی برتری متفقین بر نیروی آلمان
هیترلی نمودار گشته مقاومت و پایداری انگلیس، دفاع افتخار آمیز موبوثنی خاصه در
جبهه استالین گراد، حمایت همه جانبه ممالک متحده امریکا، استعمال بمبهای دهمبروشیما
هریک در جای خود همه در یکجا کار را یکسره و کارزار را خاتمه داده بود.
اما هنوز تا استقرار صلح و بازگشت دنیا به آرامش طبیعی خود بسیار راه طولانی داشت.
چنانچه تاکنون هم بعد از گذشت ۲۷ سال مآثر شوم جنگ باقیست و دنیا در همان آتشی
میسوزد که با جنگ جهانی روشن شده است و خدا کند بدانجا نکشد که از جهان و مدنیت
آن چیزی باقی نگذارد و رهبران آگاه یا گمراه بخود آیند...

در چنان اوضاع و احوال انتخابات دوره ۱۴ مجلس شورای ملی انجام شد ولی نمود در صد نمایندگان مجلس منتخب مردم بودند و اگر عناصر نشاننداری به مجلس راه یافتند انگشت شمار وانگشت نما بودند. در تهران مطلقاً از پول و پولو خبری نبود. منباب نمونه می نویسم که در همین وزامین در پشت تهران بیش از سه میلیون تومان خرج شد ولی مردم فردی را انتخاب کردند که بادوازه ریال که در جیب خود داشت بدانجا رفت و از آن پول هم پنج ریالش را به فقیر داده بود و در بازگشت ۷ ریال دیگر را داشت. با اعتبار نامه نمایندگی دوره ۱۴ مجلس او هم شخص حاجی میرزا ابراهیم آشتیانی است که هم اکنون بحمدالله در سنین بالغ برهشتاد سال زنده و مورد علاقه و احترام مردم آنجا است. بطور خلاصه ۱۳۰ نفر افراد زیر بنمایندگی دوره ۱۴ قانون گذاری به مجلس راه یافتند :

- ۱- ابراهیم ریگی ۲- احمد اخوان ۳- مراد اریه ۴- اردلان ناصر قلی ۵-
- اسکندری ایرج ۶- اسکندری امیر نصرت ۷- اسمد بختیاری محمد تقی ۸- آشتیانی
- ابراهیم ۹- آصف سردار معظم کردستانی ۱۰- اعظم زنکنه عبدالحمید ۱۲- اعتمادالدوله
- محمد علی ۱۳- افشارصادقی ۱۴- افخم ابراهیمی احمد ۱۵- اقبال علی ۱۶- اکبر حسن ۱۷-
- اتابای ۱۸- امامی حیدر علی ۱۹- امام جمعه شیراز محمد علی ۲۰- امامی خوبی جمال-
- الدین ۲۱- امیر تیمور کلالی ابراهیم ۲۲- امینی ابوالقاسم ۲۳- امیر ابراهیمی محمد علی
- ۲۴- اوانسیان ارداش ۲۵- ایپکچیان فتحعلی ۲۶- بوشهری صادق ۲۷- بیهانی میرسید
- احمد ۲۸- بهادری محمد ۲۹- بیات عزت اله ۳۰- پناهی مهندس اسمر ۳۱- پسرین
- گنابادی ۳۲- پوررضا حبیباله ۳۳- تجدد رضا ۳۴- تربتی عماد ۳۵- تولیت ابوالفضل
- ۳۶- تهرانی رضا ۳۷- تهرانی حسین ۳۸- تیمورتاش منوچهر ۳۹- تیمورپاشا عباس ۴۰-
- تقوالاسلامی ابوالحسن ۴۱- جلیلی سید کاظم ۴۲- حادقی ابوالفضل ۴۳- حشمتی عباس
- ۴۴- حکمت رضا (سردار فاخر) ۴۵- خاکباز حسین ۴۶- خلعت بری رحمن قلی ۴۷-
- خواجده نصیری ساسان ۴۸- دشتی علی ۴۹- دشتی خلیل ۵۰- دولت آبادی حسام الدین ۵۱-
- دهستانی یداله ۵۲- دهقان علی محمد ۵۳- ذکائی سیدحمدهاله ۵۴- ذوالقدر محمد تقی
- ۵۵- ذوالفقاری محمد ۵۶- دادمش دکتور رضا ۵۷- رحیمیان فلامحسین ۵۸- رضا زاده دکتور شفق
- ۵۹- رفیع قائم مقام الملك رضا ۶۰- رفیعی لطفعلی ۶۱- روحی عطاءالله ۶۲- سرتیپزاده
- علی اسمر ۶۳- سنندجی عبدالحمید ۶۴- سیف پور نمراله ۶۵- شجاع جواد ۶۶-
- شربت زاده احمد ۶۷- شهاب فردوس ۶۸- شیخ الاسلام ملایری ۶۹- صادقی ابوالحسن

۷۰- صدیبه عبدالکریم ۷۱- صدوقاضی محمد ۷۲- مصمصام بختیاری احمد قلی ۷۳- صفوی شکراله ۷۴- دکتر طاهری هادی ۷۵- طباطبائی سید محمد صادق ۷۶- طباطبائی سید ضیاءالدین ۷۷- طباطبائی تجدد ۷۸- طوسی داود ۷۹- ظفری اسمعیل ۸۰- عامری جواد ۸۱- دکتر عبده جلال ۸۲- عدل مهدی ۸۳- فاطمی عمادالسلطنه ۸۴- فداکار تقی ۸۵- فرخ مهدی ۸۶- فرهودی حسین ۸۷- دکتر فلسفی ۸۸- فرمند ۸۹- فرود فتح اله ۹۰- فرمانفرمائیان محمد ولی ۹۱- مهندس فریور غلامعلی ۹۲- فتوحی موسی ۹۳- فولادوند قاسم ۹۴- فیروز آبادی سید رضا ۹۵- قبادیان عباس ۹۶- قشقائی حسین ۹۷- فاطمی سید مصطفی خان ۹۸- کا بخش صمد ۹۹- دکتر فریدون کشاورز ۱۰۰- کفائی حسن ۱۰۱- دکتر کیان غلامرضا ۱۰۲- گرگانی محمد آخوند ۱۰۳- گله داری عبدالله ۱۰۴- گیو ارباب رستم ۱۰۵- لنگرانی حسین ۱۰۶- محمد ضیائی ۱۰۷- دکتر مجتهدی یوسف ۱۰۸- محمد قطن ۱۰۹- مخبر فرمند ۱۱۰- مرآت اسفندیاری ۱۱۱- مسعودی عباس ۱۱۲- مسعودی جواد ۱۱۳- دکتر مصدق محمد ۱۱۴- مظفر زاده صالح ۱۱۵- دکتر معاون ۱۱۶- مندل لطفعلی ۱۱۷- دکتر معظمی عبدالله ۱۱۸- مقدم اسکندر ۱۱۹- ملک مدنی هاشم ۱۲۰- منصف محمدعلی ۱۲۱- مؤید ثابتی علی ۱۲۲- مؤید قوامی ۱۲۳- نبوی حسن ۱۲۴- نراقی ابوالقاسم ۱۲۵- نجومی اسمعیل ۱۲۶- نقابت ضیاء الدین ۱۲۷- نمازی مهدی ۱۲۸- هاشمی محمد ۱۲۹- بهمن اسفندیاری ۱۳۰- محیط .

سرنوشت ۶ نفر دیگر منتخبین بدینگونه بود: سید ابوالقاسم کاشانی مخفی بود - اعتبار نامه های حاجی رحیم آقای خوئی - پیشموری و درری رد شد جواد آزادی و سلطان العلماء بزوجه در آغاز دوره ۱۴ فوت شدند .

از این ۱۳۰ نفر که در مجلس حضور یافتند هنگام تصویب اعتبار نامه ها میان آنها که سابقه دوستی و همکاری پارلمانی یا شناسائی بود نزدیکی بیشتری حاصل گشت که بعد از رسمیت مجلس هم شالوده و اساس تشکیل فراکسیونها و همکاریهای سیاسی گردید. لذا فراکسیونهای ، ملت بریاست سید محمد صادق طباطبائی با ۳۸ نفر ، فراکسیون آقایان نمایندگان آذربایجان بریاست امیر نصرت اسکندری با ۱۸ نفر ، فراکسیون میهن بریاست دکتر طاهری و ملک مدنی با ۲۸ نفر ، فراکسیون توده با عضویت نه نفر و همکاریشش نفر مجذوب و مجبور دیگر تشکیل شد ۲۶ نفر هم بصورت منفرد بودند.

دکتر محمد مصدق تحت تأثیر شدید مهندس غلامعلی فریور دکتر عبدالله معظمی و هر سه همکاریهای سیاسی داشتند که بعدها در تشکیل حزب ایران مظاهر خاصی پیدا کرد و در ابسترکسیون متوازی با اشغال آذربایجان اکثر نفر دین همچنین حزب توده بمجلس حاضر نشدند که تفصیل آن بعداً خواهد آمد .

سید ضیاءالدین بظاهر منفرد بود ولی دوستانی مانند آقایان فتحاله فرود عبدالحمید سندجی داشت که تظاهر شدید بدوستی او میکردند فراکسیون میهن و دوستان یزدی او هم

در باطن او را حمایت میکردند. در میان نمایندگان یزد هم بخصوص محمد تقی ذوالقدر موقعیتی داشت.

همچنین از آقایان منفردین، علی رئیس، امیر تیمور کلالی، مهدی فرخ، عباس مسعودی، ابراهیم افخمی در اکثریت موقع مخصوص داشتند و همکاری صمیمانه داشتند. چنانچه بعداً که در تشکیل اکثریت و مبارزات سختی که پیش آمد صمیمانه هم کاری و شرکت نمودند.

مجلس با چنین اوضاع و احوال، مواجه با طرح اعتبارنامه سیدضیاءالدین گردید که بعقل و جهات بسیار مورد موافقت واقعی مجلس نبود. زیرا طایفه جوان او را عامل کودتا و مجری نظر بیگانگان میدانستند.

هنگام ورود بتهران هم اشتباهات بزرگی را مرتکب شده بود مخصوصاً از جهت انتخاب هم کاران سیاسی خود بالاخص همکاری با مظفر فیروز که عموماً باو بد نظر بودند...

و اگر خودخواهی و غرور دکتر محمد مصدق در کار نبود حتماً اعتبارنامه سیدضیاءالدین طباطبائی رد میشد.

ولی موقع طرح اعتبارنامه سید اول فراکسیون توده اعتراض کرد. سپس دکتر محمد مصدق بدین صورت که در مجلس علنی اظهار داشت هر گاه فراکسیون توده اعتراض خود را با اعتبارنامه سیدضیاءالدین استرداد نمایند اعتراض و دفاع خواهد کرد. و الا اعتراض نخواهم کرد با این عمل فراکسیون توده را در بن بست انداخت که اگر اعتراضشان را استرداد نمایند آبرو و استقلال خود را از دست داده‌اند و اگر استرداد ننمایند و اعتبارنامه سید تصویب گردد مفتضحتر خواهند شد. لذا در همان جلسه باصرار دکتر مصدق اعتراض خود را پس گرفتند و کشمکش سه چهار جلسه طول کشید. البته ارتباط سیدضیاءالدین را به سیاستهای خارجی همه میدانستند ولی سید سندی را ارائه و در اکثر روزنامهها منتشر ساخت که سفیر انگلیس هنگام ورود دکتر مصدق از اروپا بجنوب و شیراز بر رئیس دولت تذکر داده و خواسته بود که دکتر محمد مصدق بایالت فارس برگزیده شود. همینطور هم شده بود که دکتر محمد مصدق بهحض و رودبشیراز که مواجه با عزل فرما فرما بود بدون معرفی حضور شاه و تشریفات لازم در همان جا پست ایالت فارس را عهده‌دار گشت. بعد از کودتا هم که سید ضیاءالدین او را به مرکز احضار کرده بود تسلیم نگشت و آقایان بختیاریها در چهارمجال پناهنده شد.

بطور خلاصه این خودخواهی و غرور ریاکارانه دکتر مصدق موجب تصویب اعتبارنامه سیدضیاءالدین شد. و یازده نفر را بنام ایشان از صف مخالفین جدی بیرون آورد و بموافقت با اعتبارنامه سید رأی دادند. شاید در باطن فراکسیون توده هم ناراضی نبود که آن پهلوان در این عرض شکست خورد.